

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dep. Vertrouwelijk

Aanvullende opties n.a.v. VK-variant t.b.v. Catshuis 17 januari 2021

Departementaal vertrouwelijk

NCTV

Aanvullende opties n.a.v. VK-variant	Doel	Overwegingen	Dep. Vertrouwelijk
Avondklok van 20.00-04.00, alleen noodzakelijke reizen zijn toegestaan	Beperken sociale contacten en reisbewegingen in avonduren	<ul style="list-style-type: none"> • Zie uitwerking avondklok. • Het is eenvoudiger te handhaven op een verbod je op straat te mogen begeven, dan bv. bij een groepsverbod aangeven dat mensen uit elkaar moeten gaan. • Vooral effect op sociale contacten en vrijetijdsbesteding. 	
Dringend advies: geen bezoek thuis (van 2 naar geen bezoekers per dag), m.u.v. noodzakelijk bezoek, zoals mantelzorgers. Alternatieven: - Dringend advies max. 1 bezoeker per dag. - Max. X aantal personen per week.	Terugdringen reisbewegingen en contacten	<ul style="list-style-type: none"> • Thuissituatie en bezoek in thuissituaties: meest voorkomende settings van besmettingen. • Naleving huidige advies lijkt hoog (90%; maar daling van 6%), draagvlak relatief laag (71%). • Sterk negatieve effecten op economie en maatschappij. Verdere beperking kan grote gevolgen hebben voor eenzamen en kwetsbare personen, in combinatie met verbod op groepsvorming betekent dit een isolement voor alleenstaanden. • Alternatieven: zijn lastig uitlegbaar en hebben mogelijk beperkte impact. Van 2 naar 1 bezoeker per dag is een kleine aanpassing, en mogelijk zorgt bezoek op verschillende dagen alsnog voor veel contactmomenten. • Geen handhaving mogelijk bij een dringend advies. 	
Verbod op groepsvorming (d.w.z. van 2 naar geen personen)	Beperken van sociale contacten	<ul style="list-style-type: none"> • Dit verbod betekent dat alleen personen die op hetzelfde adres wonen zich met elkaar op straat mogen begeven. Verder mogen alleen mensen die onder een uitzondering vallen elkaar op straat treffen en zich met elkaar ophouden (bv. begeleider met kinderen t/m 12 jaar, en hulpbehoevende met begeleider). • Dit verbod sluit hiermee elke andere vorm van groepsvorming uit. Sterke negatieve sociale effecten. • Dit heeft naar verwachting alleen effect in combinatie met beperken bezoek thuis, aangezien mensen ontmoetingen anders van buiten naar thuis verplaatsen. • Nalevingsbeeld: ziet m.n. op illegale feestjes (vaak 's avonds/ 's nachts). • Vereist op handhaving meer inzet dan een avondklok (24/7 versus duur van de avondklok). 	
Beperken uitzonderingen op het verbod van groepsvorming max 2 personen: - Ook voor personen t/m 17 jaar die deelnemen aan georganiseerde jeugdactiviteiten (voor scouting-, cultuur-, kunst, sport- en andere georganiseerde jeugdactiviteiten). - Ook bij sportbeoefening door personen t/m 17 jaar.	Terugdringen hoge incidentie onder jongeren, rekening houdend met VK-variant, door beperken contactmomenten en reisbewegingen	<ul style="list-style-type: none"> • Onder jongeren is er een hogere incidentie in de tweede golf. • Voor personen t/m 17 jaar betekent dit niet sporten in teamverband en geen wedstrijden onderling met teams van de eigen club. Sporten heeft een positief effect op de gezondheid. Verdere beperkingen op sport kan dus grote nadelige effecten hebben. • De roep om perspectief onder jongeren is groot. Aangescherpte maatregelen voor specifiek jongeren kunnen averechts werken. 	
Dringend advies sociale bubbel in leeftijd 13 t/m 17 jaar	Contacten onder kinderen minimaliseren	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren in de leeftijdscategorie 13 t/m 17 jaar mogen momenteel deelnemen aan georganiseerde jeugdactiviteiten en in groepsverband sporten. Daarnaast kunnen zij met max. 2 personen afspreken. • Om het aantal wisselende contacten in deze groep te beperken adviseert het OMT sociale bubbels voor jongeren in de leeftijdscategorie 13 t/m 17 jaar. Hierbij adviseert het OMT een bubbel met directe klasgenoten. De facto betekent dit dat veelal niet meer in teamverband gesport kan worden, nu teams vaak bestaan uit niet-klasgenoten. Kan dus een negatief gezondheidseffect op jongeren hebben. • Doel is nadrukkelijk geen versoepeling van bestaande maatregelen en dus ook geen aanmoediging van het aangaan van aanvullende sociale contacten. • Communicatie over waarom een sociale bubbel voor deze categorie, en niet voor iedereen, is lastig. • Geen handhaving mogelijk bij dringend advies. 	

Aanvullende opties n.a.v. VK-variant	Doel	Overwegingen
<p>Dringend advies voor mobiliteitsbeperking: reis niet verder dan je eigen gemeentegrenzen/x aantal KM buiten je eigen woning.</p>	<p>Terugdringen reisebewegingen en contacten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Standaard verklaring kan aangeven of iemand zich binnen een bepaalde regio mag bevinden. • Bij een verbod: Twm biedt geen grondslag, de Wbbbg wel. Nadeel is dat deze maatregel nog ingrijpender is dan een avondklok (avondklok is beperkt in tijd, mobiliteitsbeperking is 24/7), waardoor proportionaliteit zeer goed onderbouwd moet worden. • Er bestaan grote verschillen tussen regio's in bereikbaarheid van voorzieningen, wat nadelig kan zijn. Mentale en fysieke weerbaarheid burgers komen mogelijk verder onder druk. • Moeilijk uit te leggen hoe dit bijdraagt aan inperking van de virusverspreiding. • Geen handhaving mogelijk bij een dringend advies. Maar ook bij een verplichting lastig handhaafbaar, mede ook vanwege diverse mogelijke uitzonderingen.
<p>Aanvullende communicatie op thuiswerken met gebruik van voorbeelden: alleen mensen die essentieel zijn voor de voortgang van bedrijfsproces en werk niet thuis uit kunnen voeren, gaan naar werk.</p>	<p>Verminderen contacten werk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiliteitsdata geven aan dat meer mensen op kantoor werken dan tijdens de lockdown in voorjaar 2020. Daarbij vindt een deel van de besmettingen plaats op het werk. • Communicatie met voorbeelden maakt duidelijker wat bedoeld wordt (bv. een automonteur gaat naar zijn werk, de financieel medewerker van het autobedrijf werkt thuis). • Een aanscherping treft mogelijk juist kwetsbare mensen. • Het effect van aanvullende communicatie blijft afhankelijk van de afspraken die werkgever en werknemer onderling maken. • Een advies is niet handhaafbaar.
<p>Vliegverbod</p>	<p>Voorkomen nieuwe introductie virus(variant)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het nadeel is dat mensen die met een goede reden naar Nederland willen komen (bijv. overleden familielid) dit niet meer kunnen. Tevens wordt het transport van essentiële goederen gehinderd.

Uitwerking avondklok

Avondklok:

- Van 20:00 - 04:00 geldt een avondklok. Alleen noodzakelijke reizen zijn toegestaan.

Doel:

- Mensen verplicht binnen laten blijven tussen 20:00 en 04:00 uur (verbod op vertoeven in open lucht: lees op openbare plaatsen en erven bij voor publiek openstaande gebouwen).
- Doelstelling is het beperken van sociale contacten en reisbewegingen in de avonduren en het gericht ingrijpen bij overtreding van de maatregelen. Om die reden is het tijdstip van 20:00 gekozen. De verwachting is dat men er met deze ingangstijd voor zal kiezen om thuis te blijven. Eerder op de avond is niet wenselijk aangezien dit zorgt voor extra drukte in openbaar vervoer en detailhandel.
- Tijden voor alcoholverbod en sluiting van detailhandel worden in lijn gebracht met de avondklok.

Grondslag:

- Artikel 8, eerste lid, van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbbg).
- Noodzakelijke processen:
 - Inwerkingstellings-KB (art. 1 lid 1 Wbbbg): in werking stellen van art. 8 lid 1 Wbbbg – Dit maakt MJenV – en de cdK – bevoegd het vertoeven in de open lucht te beperken (is basis voor het instellen van een avondklok);
 - Verlengingswet: onverwijld na inwerkingstellings-KB bij Tweede Kamer in te dienen;
 - Ministeriële regeling: regeling van de avondklok zelf.
- IKB en ministeriële regeling in concept gereed.

Juridisch:

- Gezien de impact van het instellen van een avondklok vereist het proportionaliteitsvraagstuk extra aandacht.
- Het voornemen tot instellen avondklok wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal.

- Aan de hand van een officieel formulier waarmee betrokkene aan kan tonen dat hij/zij een geldende reden heeft om zich op straat te bevinden;
- Indien er sprake is van de uitzondering voor werkzaamheden dient ook een werkgeversverklaring overhandigd te worden;
- Vangnetbepaling in ministeriële regeling biedt ruimte aan handhaver om redelijkheid van deze vereiste te bepalen;
- De formulieren moeten tijdig op papier en digitaal beschikbaar worden gesteld.
- Publiekscommunicatie: Na parlementaire behandeling start brede communicatie naar de samenleving. Eerst een persconferentie, daarna direct informatie en formulieren online. De volgende dag start campagne met radio en sociale media. Gemeenten en stakeholders worden gefaciliteerd voor hun communicatie. Op de dag van de eerste avondklok wordt mogelijk een NL-alert gestuurd.

Geldige redenen om je op straat te begeven:

- Werk*;
- Medische hulp aan mens of dier;
- Hulpverlening aan hulpbehoevende persoon;
- Aangelijnd uitlaten van een hond;
- (Noodzakelijke) heen of terugreis naar het buitenland;
- Calamiteit.

* De werkgever bepaalt of een uitzondering op de avondklok noodzakelijk is voor de werkzaamheden van de medewerker.

Handhaving:

- Wanneer de avondklok wordt ingevoerd zal direct gestart worden met handhaving.
- De eerste dagen zal worden ingezet op intensieve statische en dynamische controles met extra zichtbaarheid van politie op straat. Een dergelijke intensieve handhaving kan kortstondig worden ingezet. Met de eerste ervaringen wordt de handhaving daarna informatiegestuurd en meldingsgericht vormgegeven.
- Boetebedragen worden vastgesteld door OM.

Dep. Vertrouwelijk

Avondklok proces

Alternatief I

Za 16/01:
Zo 17/01:
Ma 18/01: (11h)
 (13h)
 (19h)
Di 19/01:
Do 21/01: (20h)
Vr 22/01:
Ma 25/01:

OMT-advies
 Catshuis
 MCC en MR – besluitvorming avondklok
 Korte persaankondiging en
 Kamerbrief besluit avondklok
Debat over instellen avondklok*
 Persconferentie**
 Slaan inwerkingstellings KB, publiceren ministeriële
 regeling en beschikbaar stellen formulieren
Inwerkingtreding avondklok
 Verlengingswet voor spoedadvies naar Raad van State
 Ontvangst nader rapport spoedadvies Raad van State
 over verlengingswet en verzending naar de
 Kamer

Alternatief II

Za 16/01:
Zo 17/01:
Ma 18/01: (11h)

Di 19/01:
Woe 20/01:

Vrij 22/01: (20h)
Vr 22/01:
Ma 25/01:

OMT-advies
 Catshuis
 MCC en MR – besluitvorming avondklok
 Korte persaankondiging en Kamerbrief besluit
 avondklok
Debat over instellen avondklok*
 Persconferentie**
 Slaan inwerkingstellings KB, publiceren ministeriële
 regeling en beschikbaar stellen formulieren
Inwerkingtreding avondklok
 Verlengingswet voor spoedadvies naar Raad van State
 Ontvangst nader rapport spoedadvies Raad van State
 over verlengingswet en verzending naar de
 Kamer

* Afhankelijk van Tweede Kamer die het moment van debatteren bepaalt.

** Vervolgproces is afhankelijk van een Kamermeerderheid voor het instellen van
 avondklok.

Internationale vergelijking en effectiviteit avondklok

- De avondklok is een vaker voorkomende maatregel in EU lidstaten.
- Landen als Australië en Nieuw-Zeeland die relatief succesvol zijn in de bestrijding van Covid-19 hebben geruime tijd een avondklok toegepast, zelfs na afschaling van andere maatregelen.
- Er is zeer beperkt wetenschappelijk bewijs dat de effectiviteit van de avondklok aantoonbaar is. De avondklok is niet "in isolatie" goed onderzocht, ook omdat de avondklok doorgaans wordt ingesteld in combinatie met andere maatregelen.
- Wetenschappers wijzen op zowel de mogelijke positieve effecten van de avondklok (minder mobiliteit en sociale contacten) als de mogelijke nadelige effecten (meer mobiliteit en sociale contacten overdag en/of langere sociale contacten, kortom: waterbedeffecten).
- De duur van de avondklok verschilt sterk, in sommige landen begint deze al om 18:00 uur terwijl in andere landen deze pas om middernacht ingaat.
- De avondklok is in sommige landen een "last resort" (deelstaten Duitsland, Oostenrijk) terwijl in andere landen de avondklok als reguliere maatregel wordt beschouwd (Spanje en Frankrijk).
- In meerdere landen vindt regionale differentiatie plaats in de avondklok (Spanje, Frankrijk en Italië).
- De hoogte van de boete voor overtreding van de avondklok verschilt sterk tussen landen van 135 EUR in Frankrijk tot meer dan 1000 CAN\$ in Canada.
- De uitzonderingen op de avondklok zijn overal grofweg hetzelfde: medische redenen, werk, ondersteuning aan kwetsbaren en aankoop van levensmiddelen.
- De Europese Commissie heeft in een mededeling van december 2020 de avondklok aanbevolen.

Bijlage 1: Communicatieadvies & boodschappen

Communicatieadvies

- Urgentie benadrukken op basis van de nieuwe varianten van het coronavirus. Daarbij zijn twee doelen te communiceren:
 1. Verspreiding van het virus maximaal tegengaan
 2. Zorgen dat de zorg de golf die door de nieuwe varianten ontstaat kan opvangen.
- Verwijzingen naar onvoldoende naleving vermijden. De meeste mensen leven de regels meestal goed na. De mensen die regels niet goed na leven voelen zich niet meer aangesproken door zo'n verwijzing.
- Normeren en invullen wat we daarmee bedoelen. Voorstel is om te communiceren als volgt:
 - Blijf thuis (*ga alleen naar buiten voor boodschappen, hulp aan anderen, frisse neus, werk als dat niet thuis kan, onderwijs als dat niet thuis kan*)
 - Werk thuis (*ga alleen naar je werk als dat strikt noodzakelijk is, oproep aan werkgevers om opnieuw te kijken naar afspraken over aanwezigheid op de werkvloer*)
 - Beperk je contacten (*je mag bij X mensen per dag op bezoek, maar dat hóéft niet*)
- Laten zien dat er ook (extra) gehandhaafd gaat worden; vergroot de pakkans op de basisregels. Overweeg naast politie bijv. ook toezichthouders als de Inspectie SZW in te zetten.

Bij avondklok

- Advies: noodzaak onderbouwen met eenduidige probleemanalyse (gericht op groepsbijeenkomsten buiten of thuisbezoek binnen?), zorgen dat handhaving zichtbaar is
- Middelen die voorbereid worden: persconferentie na instemming Kamer; informatiecampagne (krantenadvertenties, radiospotjes, redactionele items in jongerenbladen, samenwerking met stakeholders om moeilijk bereikbare doelgroepen zoals anderstaligen en verstandelijk beperkten te bereiken), NL Alert op 1^e dag avondklok

Voorstel boodschap algemeen: urgentie benadrukken

- Het aantal besmettingen gaat niet snel genoeg omlaag. De ziekenhuizen hebben nog maar beperkte ruimte voor nieuwe patiënten.
- We hebben grote zorgen over de Britse variant. De eerste gevallen zijn in Nederland. In Londen en in Ierland zien we hoe snel deze variant zich verspreidt. De rijen ambulances voor de ziekenhuizen zijn aangrijpend. Wij willen niet dat onze artsen straks voor dezelfde keuzes staan waarvoor de artsen in Londense ziekenhuizen nu staan.
- We hebben nu twee doelen:
 - We moeten het moment dat de Britse variant ook bij ons de overhand krijgt zo veel mogelijk uitstellen.
 - De verspreiding van de huidige variant moet zo snel mogelijk worden afgeremd, zodat de instroom van nieuwe patiënten in het ziekenhuis snel wordt beperkt. Zo zorgen we dat ziekenhuizen zoveel mogelijk bedden beschikbaar hebben om de golf van de Britse variant op te kunnen vangen.
- Het kabinet neemt drastische maatregelen om dit te bereiken.
- Van iedereen in Nederland vragen we het volgende:
 1. Blijf thuis
 2. Werk thuis
 - 9 3. Beperk je contacten

Voorstel boodschap “blijf thuis”

- Vanaf vandaag geldt: Blijf zoveel mogelijk thuis.
- Ga alleen naar buiten voor:
 - Boodschappen
 - Zorg voor jezelf, voor anderen of voor dieren
 - Hulp aan anderen
 - Werk als je werk echt niet thuis gedaan kan worden
 - Onderwijs als je geen thuisonderwijs krijgt
 - Een frisse neus
- [Afhankelijk van besluitvorming:] Ga niet onnodig ver van je huis. Blijf zoveel mogelijk in je eigen dorp, je eigen wijk of je eigen buurt.
- Zoek een rustig moment voor boodschappen en doe inkopen voor meerdere dagen.
- Ga weg als het ergens te druk is. Het is te druk als je geen anderhalve meter afstand kan houden.
- Blijf in Nederland, een buitenlandse reis kan alleen als daar zeer zwaarwegende redenen voor zijn. Grenswerkers zijn hiervan uitgezonderd.

Voorstel boodschap “werk thuis, tenzij jouw werk niet thuis kan”

- Iedereen die thuis kan werken werkt volledig thuis.
- Je gaat alleen naar je werk als je aanwezigheid essentieel is voor de voortgang van een bedrijfsproces en dat werk niet thuis kan worden uitgevoerd.
- Dat betekent: een automonteur gaat naar zijn werk, de financieel medewerker van het autobedrijf werkt volledig thuis.
- Werkgevers moeten ervoor zorgen dat werknemers dat ook daadwerkelijk doen.
- De situatie van nu is zeer ernstig. Houd daarom bestaande afspraken over naar het werk komen opnieuw tegen het licht. Naar kantoor komen voor het sociale aspect, voor vergaderingen of om een dag van thuis weg te zijn kan nu even niet.
- Werknemers kunnen het gesprek aangaan met hun werkgever als zij gevraagd worden om naar hun werk te komen terwijl dat niet nodig is.

Voorstel boodschap “beperk je contacten”

- Beperk sociale contacten zoveel mogelijk.
- Ga niet bij anderen op bezoek en ontvang geen bezoek, tenzij dat nodig is voor mantelzorg of hulp.
- Je mag X mensen per dag op bezoek, maar dat hóéft natuurlijk niet. We moeten allemaal onze contacten zo veel mogelijk beperken.
- Houd contact met anderen via telefoon of videocall (Zoom).
- Let extra op mensen in je omgeving die eenzaam zijn, ziek zijn of mentale of psychische klachten hebben. Als je merkt dat een bezoek nodig is, dan is dat een noodzakelijk bezoek.